Lietas Nr. C15205916
Lietas arhīva Nr. C-0620-17/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2017.gada 21.martā

Jelgavas tiesa

tiesnese M. Griķe

civillietā
rakstveida procesā
MAS "Reversed" maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/.

Aprakstošā daļa

Prasītāja MAS "Reversed" kā juridiska persona, maksātnespējas procesa laikā, cēlusi maza apmēra prasību par naudas piedziņu Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā, pret atbildētāju /pers. A/, ar prasījumu piedzīt no atbildētājas prasītājas labā pamatparādu zemes nomas maksu 95,85 euro apmērā, pievienotās vērtības nodokli 20,13 euro apmērā un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas parādu 13,88 euro apmērā par laika periodu no 01.01.2008. līdz 31.07.2014, kā arī tiesāšanās izdevumus to faktiskajā apmērā, atzīstot prasītājas tiesības saņemt 6% no piedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei. Prasības summa 129.86 euro.

Prasībā norādīti apstākļi, ka prasītāja bija zemes nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra nr./numurs/, īpašnieks. Nekustamajā īpašumā tā kopīpašnieku starpā ir noteikta dalīta lietošanas kārtība. Prasītājas valdījumā esoša nekustamā īpašuma daļa tiek lietota un izmantota dzīvojamo ēku ar adresēm /adreses/uzturēšanai un apsaimniekošanai. Valsts zemes dienestā apstiprināts ēku uzturēšanai nepieciešamais zemes gabalu robežu plāns, ko iesniegusi Jelgavas pilsētas pašvaldība, - ēkas /adrese/, uzturēšanai funkcionāli nepieciešamais zemes gabals 2562 kvm platībā.

Laikā no 01.01.2008. līdz 31.07.2014 /pers. A/ ir bijusi dzīvokļa īpašuma /Adrese/ īpašnieks.

Starp pusēm uz likuma pamata, bez līguma slēgšanas, izveidojušās zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības.

Puses nav vienojušās par nomājamās platības maiņu, ne par zemes nomas maksu, kas būtu atšķirīga no likumā noteiktās. Prasītāja aprēķinājusi nomas maksu 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laika periodu no 01.01.2008 līdz 30.09.2009 un 6% no zemes kadastrālās vērtības gadā par laika periodu no 01.11.2009. Laikā no 01.01.2010 līdz 31.12.2014 jākompensē nekustamā īpašuma nodoklis atbilstoši piederošajām ēkas domājamām daļām par to zemes gabala daļu, kas noteikta kā funkcionāli nepieciešamā, ēku nododot privatizācijai.

Prasība pamatota ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu, 54.panta pirmo daļu, likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta 2.^{1} daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 17.^{4} panta ceturto un piekto daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta pirmo daļu, Civillikuma 1069., 1071., 1838., 2141., 2142.pantu.

Rakstveida paskaidrojumā atbildētāja /pers. A/ norādījusi, ka prasību atzīst daļēji, nenorādot kādā tās summā. Paskaidro, ka iebilst pret prasību pilnā apmērā, jo ir veikusi maksājumus, pievienojot maksāšanas paziņojumu par 2012.gadu, maksājumi veikti caur internetbanku.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 147., 148., 149.pantu, tiesnese paziņojusi atbildētājai, ka viņa nav izpildījusi procesuālu pienākumu iesniegt pierādījumus tiem apstākļiem, uz kuriem viņa atsaukusies, sniedzot paskaidrojumus par prasības pieteikumu un ceļot iebildumus par tās pamatotību, nosakot termiņu iesniegt pierādījumus, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem pamatoti iebildumi.

Tiesneses 2017.gada 13.janvāra lēmumā noteiktā termiņā atbildētāja pierādījumus nav sniegusi, nav ziņojusi par objektīviem un attaisnojamiem iemesliem, lūgumus nav pieteikusi, procesuālo termiņu pagarināt nelūdz.

Tiesa lietas dalībniekiem nodrošinājusi vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 9.pantu, pušu sacīkstē (sk. turpat, 10.pantā).

Atsauksmē prasītāja izvirza pretargumentus, ka atbildētāja nav pierādījusi, ka nomas maksa prasītājai samaksāta. Pamato prasījumu par pievienotās vērtības nodokļa maksājumu, atsaucas uz Satversmes tiesas spriedumu Nr.2008-34-01, likumu "Par pievienotās vērtības nodokli", redakcijā līdz 31.12.2012, 2.panta otro daļu, 19 daļu, Pievienotās vērtības nodokļa likumu, spēkā no 01.01.2013, 34.panta septīto daļu, pakalpojuma vērtībā ietilpst visi nodokļi, izņemot pievienotās vērtības nodokli. Zemes nomas maksa ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekams darījums. Zemes nomas maksai papildus tiek piemērots PVN atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai likmei 21%. Atsaucas uz tiesu praksi.

Puses nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} pantu, lieta iztiesāta rakstveida procesā, jo puses nav lūgušas to iztiesāt tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Pusēm par to paziņots laikus, paziņojot datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu. Puses informētas par tiesas sastāvu, izskaidrojot tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Noraidījums tiesas sastāvam nav pieteikts.

Motīvu daļa

Novērtējusi iesniegtos rakstveida pierādījumus, prasītājas un atbildētājas paskaidrojumus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Prasītāja iesniegusi zemesgrāmatu aktus, kas pierāda tās kopīpašuma tiesības uz zemes nekustamo īpašumu ar adresi /adrese/ un vienošanos ar

kopīpašniekiem, kas tai piešķir prasījuma tiesības par nomas maksu un ar tiem saistītajiem maksājumiem. Strīds par šo apstākli nav celts, atbildētāja to neapstrīd.

Tāpat, prasītāja iesniegusi zemesgrāmatu aktu, kas pierāda, ka dzīvokļa īpašums ar adresi /adrese/ un pie kopīpašuma domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas piederēja atbildētājai uz 2006.gada 20.novembra vienošanās pamata kā laulātās atsevišķa manta; īpašuma tiesība izbeigusies ar 2014.gada 10.marta pirkuma līgumu, tiesības koroborētas zemesgrāmatā 31.07.2014 ar tiesneša lēmumu.

Par šiem apstākļiem puses nestrīdas.

Secīgi, prasītāja ir pierādījusi prasības tiesības, atbilstoši Civillikuma 1483.panta 4.punktam.

Tāpat, starp pusēm nav strīda par to, ka tām piederošie nekustamie īpašumi ir saistīti. To pierāda prasītājas iesniegti robežu plāni, pašvaldības noteikta platība, kas nepieciešama nekustamā daudzdzīvokļu nama uzturēšanai noteikta 2562 kvm, kā to prasībā pamatoti norādījusi prasītāja.

Zemes kadastrālo vērtību prasītāja pierāda ar nekustamā īpašuma valsts informācijas sistēmas aktuālajiem datiem par kadastra objektu un maksāšanas paziņojumiem par nekustamā īpašuma nodokli strīdus periodam.

Prasītājas iesniegtos rakstveida pierādījumus apšaubīt nav pamata, iebildumi par tiem nav celti, tos izslēdzoši pušu sacīkstē nav iesniegti. Iebildumi par aprēķiniem prasības summai, vai to pamatotību nav celti.

Pārbaudījusi prasītājas iesniegtos rakstveida pierādījumus un prasības summas aprēķinu, to pamatotību apšaubīt nav pamata.

Savukārt, atbildētāja pušu sacīkstē (sk. Civilprocesa likuma 8., 9., 10.pantā) iesniegusi maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2012.gadam ēkām, mājoklim /adrese/, tam aprēķināts [..] nodoklis, summā 11,36 euro, kas maksājams pašvaldībai.

Atbildētājas iesniegtais rakstveida pierādījums (sk. Civilprocesa likuma 92., 93., 110., 111.pantā) nepierāda saistību izpildi ar prasītāju, bet pašvaldības aprēķinātu nekustamā īpašuma nodokli dzīvokļa īpašumam. Šādam pierādījumam, strīdā starp pusēm, nav nozīmes un tas lietā būtiskus un nozīmīgus apstākļus un to novērtējumu nemaina (sk. Civilprocesa likuma 94., 95.pantā).

Uz lietā iegūto pierādījumu pamata, tiesa nodibināja, ka starp pusēm ir piespiedu nomas tiesiskās attiecības, atbildētājai ir ar likumu noteikts maksāšanas pienākums, nomas platība noteikta ar administratīvu aktu, bet nomas maksas apmērs ar likumu, kā to pamatoti prasībā norāda prasītāja, veicot par to aprēķinu.

Atbildētājai ir maksāšanas pienākums, tā izpildi, saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, viņa noteikti nepierāda.

Ēkas, kurā atrodas atbildētājai piederošs dzīvokļa īpašums, uzturēšanai funkcionāli nepieciešamais zemes gabals ietver prasītājai piederošo zemes nekustamā īpašuma daļu, tādēļ konstatējams, ka pastāv likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.pantā paredzētie apstākļi, t.i. zeme un uz tās esošā dzīvojamā māja ir patstāvīgi īpašuma tiesību objekti. Līdz ar to zemes un ēkas īpašnieku starpā pastāv zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības.

Starp pusēm pastāvošās zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības regulēja likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta pirmās daļas 3. punkts un 54. pants un likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2. panta 19. daļa (redakcijā, kas bija spēkā līdz Pievienotās vērtības nodokļa likuma pieņemšanai), kur abas līguma būtiskās sastāvdaļas ir noteiktas - nomas maksa ar likumu un nomājamā platība ar administratīvo aktu.

Rakstveida līguma noslēgšana pušu starpā nav nepieciešama, jo likumiskā (piespiedu) noma pastāv bez pušu gribas izteikuma un bez parakstītiem līgumiem.

Pušu starpā nav panākta vienošanās ne par nomājamās platības maiņu, ne par zemes nomas maksu, kas būtu atšķirīga no likumā noteiktās, secīgi dzīvokļa īpašuma īpašniekam no 2009.gada 1.novembra ir jāmaksā nomas maksa 6% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā, līdz 2009. gada 31. oktobrim nomas maksu noteica tiesa un tā parasti tika noteikta 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Neskatoties uz Satversmes tiesas spriedumu lietā 2008-36-01, ar kuru nomas maksas ierobežojums 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības tika atzīts par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam, tas neatņem tiesības tiesām nomas maksu noteikt tādu, kas atbilst normālām ekonomiskām attiecībām, kur nomas maksa par laika posmu no 2008. gada 1. janvāra līdz 2009.gada 31. oktobrim var būt 5% apmērā, kas arī atbilst judikatūrai (SKC-535/2007) un pašreizējai tiesu praksei (sal. lieta C28324915), kā to pamatoti norāda prasītājas puse.

Ņemot vērā minēto un likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta pirmās daļas 3. punktu, kas noteic katra dzīvokļa īpašnieka pienākumu slēgt zemes nomas līgumu ar tā zemes gabala īpašnieku, uz kura atrodas privatizētais objekts, ir nodibināmas zemes nomas tiesisko attiecību būtiskās sastāvdaļas, iznomātais nekustamais īpašums ir prasītājas valdījumā esošā zemes nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra nr./numurs/, daļa 2565 kvm, kas nepieciešami ēkas /adrese/ uzturēšanai. Nomas maksa ir noteikta likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" no 2008. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 1. novembrim 5% apmērā no zemes gabala kadastrālās vērtības gadā, bet kopš 2009. gada l. novembra 6% no zemes gabala kadastrālās vērtības gadā.

Pušu tiesiskās attiecības regulē likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta trešā daļa.

Tātad pušu nomas attiecībām nav brīvprātības rakstura, bet gan ir piespiedu raksturs, jo tās pastāv neatkarīgi no zemes īpašnieka vai ēku īpašnieka gribas uz likuma pamata, kas aprobežo zemes īpašnieka tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu, vienīgi paredzot viņam tiesības saņemt no ēku un būvju īpašnieka nomas maksu, tāpat arī citus ar speciālo likumu noteiktus maksājumus, ņemot vērā Civillikuma 3. panta noteikumus, ka katra tiesiskā attiecība apspriežama pēc likuma, kas bija spēkā uz brīdi, kad tiesiskās attiecības radušās, pārgrozījušās vai izbeigušās. Neskartas paliek uz likuma pamata iegūtās tiesības.

Uz likuma pamata pastāvošas zemes (piespiedu) nomas tiesiskās attiecības nevar kvalificēt kā darījumu Civillikuma 1765.panta otrās daļas izpratnē. Uz likuma pamata pusēm izveidojas līgumam līdzīgas attiecības, bet ne līgums. Faktiski atlīdzība nomas maksas veidā pēc juridiskās dabas pielīdzināma maksājumam par zemes īpašuma tiesību aprobežojumu.

Tiesību doktrīnā paustas atziņas, ka piespiedu noma nav piespiedu kārtā noslēgts līgums. Šo situāciju regulē likums, un tāpēc pareizāks ir apzīmējums likumiska noma (noma uz likuma pamata), tādējādi pasakot, ka notiek vienam piederoša īpašuma lietošana no otras personas puses par atlīdzību, kāda raksturīga nomai. Piespiedu nomas situācijā nenotiek īpašnieka zemes nodošana nomniekam, zeme jau vēsturisko notikumu rezultātā atrodas cita lietojumā. (sk. K.Torgāns. Līgumu un deliktu tiesību Līgumu un deliktu tiesību problēmas. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 282.lpp.).

Likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12. panta 2.[1] daļa (likuma redakcijā līdz 2014. gada 31. decembrim) nosaka nomnieka pienākumu, sākot ar 2010. gada 1. janvāri, papildus nomas maksai kompensēt iznomātājam arī nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksājumu, tādēļ uz likuma pamatots ir prasījums, ka papildus nomas maksai atbildētājai ir pienākums samaksāt prasītājai nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksājumus.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34. panta septīto daļu, nomas darījumā ar nodokli apliekamā vērtība ir visi nomas līgumā noteiktie maksājumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, iztiesājot pušu strīdu, tiesa, piemērojot tiesību normas, ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments paplašinātā sastāvā, lietā Nr. SKC-118/2016 sniedzis atziņu, ka ikvienam kopīpašniekam ir tiesības prasīt nomas maksu uz likuma pamata pastāvošu piespiedu nomas tiesisko attiecību ietvaros, jo Civillikuma 1068.panta mērķis ir taisnīgi sadalīt tiesības un pienākumus, lai tiesības uz īpašumu spētu īstenot ikviens kopīpašnieks. Uz likuma pamata pastāvošu piespiedu nomas tiesisko attiecību ietvaros zemesgabala kopīpašniekam ir tiesības prasīt likumā noteikto nomas maksu proporcionāli tam piederošajai zemesgabala domājamai daļai neatkarīgi no citu kopīpašnieku piekrišanas šādam prasījumam un Civillikuma 1068.pants nav šķērslis šādas prasības apmierināšanai.

Šajā tiesvedībā, prasītājai prasījuma tiesības nodotas ar darījumu, saistību tiesībās, kur pārējie zemes īpašuma kopīpašnieki piešķīruši tiesības prasīt un saņemt nomas maksu un ar to saistītos maksājumus pilnā apmērā prasītājai. Aprobežot piešķirto tiesību nav pamata. Tiesiska darījuma sekas ir līguma izpildīšana.

Par nomas līguma priekšmetu var būt kā visas ķermeniskas lietas, ko nav aizliegts atsavināt, tā arī tiesības, kuras iespējams atsevišķi nodot (Civillikuma 2113.pantu). Kopīpašnieks nevar iznomāt savu ideālo daļu. Noma ir līgums, ar ko viena puse piešķir otrai par atlīdzību kādas lietas lietošanu (*2112.p.*), bet lietot var vai nu visu lietu, vai kādas lietas reālo daļu (sk. P.Leitāns. Nomas un īres līgums Civillikumā. Rīga: Tieslietu ministrijas izdevums, 1939, 14.lpp.).

Likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta pirmās daļas 1.-4.punktā minētajos gadījumos ēkas (būves) īpašnieks lieto citai personai piederošu zemesgabala daļu, pamatojoties uz likumu, nevis līgumu. Šādos gadījumos ēkas īpašnieks un zemes īpašnieks savstarpējās tiesiskās attiecības par zemes lietošanu nodibina nevis labprātīgi vienojoties, bet gan izpildot likumā noteiktu pienākumu, un šis tiesību institūts tiek saukts par piespiedu nomu (*sk. Satversmes tiesas 2009.gada 13.februāra sprieduma lietā Nr.2008-34-01 12.punktu)*. Piespiedu nomas tiesiskajās attiecībās zemes nodošana lietošanā nenotiek, jo nekustamā īpašuma reformas rezultātā izveidojies zemes lietojums turpina pastāvēt, kā arī ar likumu ir noteiktas gan zemes īpašnieka tiesības saņemt nomas maksu, gan ēkas īpašnieka tiesības lietot zemi un pienākums veikt samaksu par lietoto nomas priekšmetu. [..]

Uz likuma pamata pastāvošu piespiedu nomas tiesisko attiecību ietvaros zemes īpašnieka celta prasība par nomas maksas noteikšanu un parāda piedziņu lietas (īpašuma) juridisko stāvokli neietekmē, nekāda rīcība ar zemi nenotiek. Tādas prasības mērķis ir aizsargāt zemes īpašnieka likumā garantētās tiesības saņemt no ēkas īpašnieka samaksu par zemes lietošanu." (citāta beigas).

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments lietā Nr. SKC-336/2016 atzinis, ka likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta otrā daļa nav tulkojama kā likumdevēja griba vienai pusei uzspiest otras puses subjektīvu vēlmi un pēc tiesas pavēles parakstīt nomas līgumu, bet gan kā zemes un ēkas īpašniekam dots uzdevums savstarpēji saistīties, noslēdzot līgumu atbilstoši brīvprātības principam, savukārt, ja vienošanās par līguma noteikumiem nenotiek – strīda gadījumā – nomas tiesisko attiecību konstatāciju (atzīšanu) veic tiesa, nodibinot ar tiesas spriedumu nomas līguma būtiskās sastāvdaļas (Civillikuma 2124.pants). Pienākuma uzlikšana vienai pusei noslēgt rakstisku līgumu šādā gadījumā ir lieka, jo tiesas spriedums, ar kuru konstatētas piespiedu nomas attiecības, aizstāj jebkāda cita akta taisīšanu.

Ja uz zemes esošā ēka (būve) ir patstāvīgs īpašuma objekts, kas nepieder zemes īpašniekam, starp zemes un ēkas īpašnieku pastāv piespiedu nomas tiesiskās attiecības. Šī tiesiskā attiecība – piespiedu noma – rodas uz likuma pamata ar īpašuma tiesiska valdījuma iegūšanas brīdi (sk. Satversmes tiesas 2009.gada 13.februāra sprieduma lietā Nr.2008-34-01 12.punktu), un pastāvēs neatkarīgi no tā, vai starp pusēm ir noslēgta rakstiska vienošanās (nomas līgums). Nedz zemes, nedz ēkas īpašnieks (tiesiskais valdītājs) šo stāvokli ietekmēt nevar un abiem jārēķinās ar esošo situāciju.

Pastāvot piespiedu nomas tiesiskajām attiecībām, nav pamata runāt par lietas nodošanu lietošanā un tās pieņemšanu no otras puses, kas saskaņā ar Civillikuma vispārējās daļas normām nodibina nomas līgumu, jo šādā situācijā iztrūkst pušu labprātīgas vienošanās elements. Piespiedu nomas attiecībām ir tikai nosacīta līdzība ar līgumiskām attiecībām, jo būtībā šīs attiecības ir likumiskas (sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 25.februāra spriedumu lietā Nr. SKC-71/2009).

Ēkas īpašnieka (arī dzīvokļu īpašnieku) tiesība lietot zemi zem ēkas un pienākums samaksāt zemes īpašniekam par zemes lietojumu (nomas maksu) ir noteikts ar likumu, kas paredz arī nomas maksas apmēru.

Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.pantā noteikts, ka zemesgabala īpašniekam ir pienākums noslēgt zemes nomas līgumu ar privatizētā objekta īpašnieku. Zemes nomas līgumu slēdz par tā zemesgabala lietošanu, ko pašvaldības dome vai tās pilnvarota institūcija, vai valsts akciju sabiedrība „Privatizācijas aģentūra" noteikusi kā dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu (pirmā daļa). Zemesgabala nomas maksu nosaka, pusēm rakstveidā vienojoties. Ja puses nevar vienoties, zemesgabala nomas maksa privatizētā dzīvokļa un mākslinieka darbnīcas īpašniekam nosakāma 6 procenti gadā no zemes kadastrālās vērtības (otrā daļa).

Tā kā pušu starpā nav noslēgts zemes nomas līgums, nav noteikts termiņš, kādā būtu jāveic zemes nomas maksas maksājumi.

Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta septītajā daļā noteiktais, ka pakalpojuma vērtībā iekļaujamas visas izmaksas, kā arī visi nodokļi un citi obligātie maksājumi, kas saistīti ar šā pakalpojuma sniegšanu, izņemot pievienotās vērtības nodokli, norāda uz likumdevēja noteiktu tiesību prasītājai kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājai prasīt, bet atbildētājai pienākumu maksāt aprēķināto pievienotās vērtības nodokli, proporcionāli dzīvokļa īpašumam piederošajām domājamām daļām, kas pamatoti ņemts vērā, veicot prasības summas aprēķinu.

Nomas priekšmets ir visa ar citiem ēkas kopīpašniekiem kopīpašumā esošās ēkas uzturēšanai nepieciešamā zemes nekustamā īpašuma daļa, ko izmanto visi ēkas kopīpašnieki kopīgi un tas nav dalāms tāpat kā kopīpašums. Aprēķinot zemes nomas parādu tikušas ņemtas vērā atbildētājai piederošās domājamās daļas no ēkas, kuras uzturēšanai tiek izmantota prasītājai un citiem kopīpašniekiem piederošā zemes nekustamā īpašuma daļa, proporcija.

Prasītāja aprēķinu nomas maksai veikusi uz likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12. panta pamata, atbilstoši gadā noteiktajai zemes kadastrālajai vērtībai.

Likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" Pārejas noteikumu 16. punkts noteic, ka pienākuma kompensēt zemes īpašniekam nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu atcelšanu stājas spēkā 2015. gada 1. janvārī.

Secīgi, līdz 2015. gada 1. janvārim, uz likuma pamata ir pamatots prasījums kompensēt nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu. Maksājuma aprēķins iesniegts tiesā, tāpat tā pamatojošie rakstveida pierādījumi (skat. iepriekš).

Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta septītajā daļā noteiktais, ka pakalpojuma vērtībā iekļaujamas visas izmaksas, kā arī visi nodokļi un citi obligātie maksājumi, kas saistīti ar šā pakalpojuma sniegšanu, izņemot pievienotās vērtības nodokli, norāda uz likumdevēja noteiktu tiesību prasītājai kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājai prasīt, bet atbildētājam pienākumu maksāt aprēķināto pievienotās vērtības nodokli, proporcionāli dzīvokļa īpašumam piederošajām domājamām daļām, kas pamatoti ņemts vērā, veicot prasības summas aprēķinu.

Pievienotās vērtības nodoklis aprēķināts speciālā likumā noteiktā kārtībā (Pievienotās vērtības nodokļa likums), no prasības par zemes nomas maksas aprēķinātā parāda summas, aprēķina veikšanas pamatotību vai matemātiskos aprēķinus apšaubīt nav pamata. Prasītāja ir reģistrēta Valsts

ieņēmumu dienestā kā pievienotās vērtības nodokļa maksātāja 1997.gada 24.jūlijā.

Satversmes tiesas spriedumā lieta Nr.2008-34-01 23.3. secinājumā ir tieša norāde uz to, ka nodokļi, ar kādiem tiek aplikti personas ienākumi no nekustama īpašuma, ir noteikti nodokļu likumos. Secīgi, strīdā piemērojami kā speciālie likumi – likums "Par nodokļiem un nodevām", likums "Par nekustamā īpašuma nodokli" un likums "Par pievienotās vērtības nodokli", kā arī Pievienotās vērtības nodokļa likums.

No likumdevēja noteiktā, nav šaubu, ka zemes nomas maksa likumā noteikta tās bāzes apmērā un no tās papildus aprēķināmi nodokļi.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 29. augusta spriedums lietā SKC-535/2007 dod skaidrojumu, ka tiesa pamatoti, piedzenot zemes nomas maksu, piedzinusi arī PVN summu, kas saņēmējai iemaksājama valsts budžetā. Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2. panta deviņpadsmitajā daļā noteikts, ka nomas darījumos ar nodokli apliekamā vērtība ir visi nomas līgumā noteiktie maksājumi.

Piemērojamās tiesību normas tiesa piemēro uz brīdi, kad pastāvēja zemes nomas piespiedu tiesiskās attiecības starp pusēm, atbilstoši Civillikuma 3. panta noteikumiem.

Laikā līdz 2012. gada 31.decembrim tieši piemērojama likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2. panta deviņpadsmitā daļa, pēc 2013. gada 1. janvāra Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5. panta pirmās daļas 2. punkts, 6. pants.

Secīgi, uz likuma pamata, piedzenams gan kompensējamais nekustamā īpašuma nodokļa maksājums, gan pievienotās vērtības nodoklis. Uz likuma balstītā apsvēruma dēļ, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 28. decembra spriedums lietā Nr.SKC-110/2015 šajā strīdā nav piemērojams. Turklāt, tajā Augstākā tiesa nav atsaukusies un norādījusi uz judikatūras maiņu.

Valsts ieņēmumu dienests skaidro, ka piespiedu zemes noma par atlīdzību ir pakalpojuma sniegšana, kas PVN likuma izpratnē ir ar PVN apliekams darījums. Reģistrēts nodokļa maksātājs izraksta nodokļa rēķinu vai nodrošina, ka to izdara trešā persona. Tātad, ja zemes īpašnieks ir reģistrējies PVN maksātāju reģistrā, zemes nomas maksai papildus tiek piemērots PVN atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai likmei 21% (Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses M.Bebrišas lekcija TMC 2016. gada 31. oktobrī).

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 131.panta pirmo daļu reģistrēts nodokļa maksātājs izraksta nodokļa rēķinu par veikto darījumu ne vēlāk kā piecpadsmitajā dienā no darījuma brīža vai avansa maksājuma saņemšanas brīža, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

Pušu starpā ir strīds, darījums tiks uzskatīts par noslēgtu brīdī, kad stāsies spēkā tiesas nolēmums. Tādējādi zemes īpašniekam ir pienākums izrakstīt nodokļa rēķinu un veikt PVN samaksu 15 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Uz šādu PVN likuma normu piemērošanu norādījis arī Valsts ieņēmumu dienests 01.08.2014 uzziņā Nr.8.11-20/63149 1, kas publicēta VID mājas lapā, kā arī ir papildus arguments tam, ka lietā nav iestājies noilgums ne Civillikuma, ne Komerclikuma izpratnē.

Kā norāda lietā noskaidrotie apstākļi, piemērojamās tiesību normas, doktrīna un judikatūra, prasītājas tiesības aizsargājamas tiesā, nolūkā novērst tās tiesību un likumīgo interešu aizsardzību, jo atbildētāja prasībā norādītā laika periodā, ilgstoši lietojis prasītājai piederošu nekustamu īpašumu, neveicot par to maksājumus, iegūtie pierādījumi liecina, ka apšaubīt to nav pamata.

Atbildētāja nav samaksājusi prasītājai par zemes nomu un ar to saistītos, uz likuma pamata noteiktos papildus maksājumus, ir izveidojies parāds. Tiesa atzīst par pamatotu prasītājas lūgumu atzīt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus no piespriestās, bet nesamaksātās summas uz likuma pamata, jo to noteic Civilprocesa likuma 195. pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru nosaka Civillikuma 1759., 1765. pants.

Saistību tiesības, kas starp pusēm ir uz likuma pamata, saskaņā ar Civillikuma 1732. pantu, tāpat kā visas privāttiesības, aizsargājamas tikai tiesas ceļā; tādēļ neviens nedrīkst meklēt savas tiesības patvaļīgi.

Tiesību doktrīnas atziņa, ka neapšaubāmi, tiesai vispirms jāpārbauda prasītāja tiesību aizskāruma esamība. Šo jautājumu noskaidrošana nav atkarīga no atbildētāja celtajiem iebildumiem pret prasību (sk. Līcis A., Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2003, 26.lpp.). Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajam principam jāpierāda, pierādījumi jāiesniedz tam, kurš apgalvo, un nevis tam, kurš noliedz. Tādējādi *onus probandi* – pierādīšanas nasta jeb pierādīšanas pienākums vispirms gulstas uz prasītāju, kurš griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības. Līdz brīdim, kamēr prasītājs nav pierādījis prasību (savu prasījumu pamatotību), atbildētājam nekas nav jāpierāda (..) (sk. Līcis A., Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2003, 72.lpp.; Civilprocesa likuma komentāri, I daļa (1.-28.nodaļa), sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2011, 256.lpp.).

Prasītājas iesniegtie rakstveida pierādījumi pietiekami pierāda kā prasības pamatu, tā priekšmetu, prasības summu, ir ticami, jo pretēji pierādījumi, kas tos noteikti izslēgtu, pušu sacīkstē nav iegūti. Šādu apsvērumu dēļ, novērtējot prasītājas iesniegtos rakstveida pierādījumus, kopsakarībā ar piemērojamām tiesību normām, ņemot vērā doktrīnu un judikatūru, prasība ir pamatota un jāapmierina pilnīgi.

Celta prasība prasītājas kā juridiskas personas, kurai pasludināts maksātnespējas process, labā; prasītāja pie prasības celšanas ar likumu atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas (Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 10.punkts), kas ir izņēmums no vispārīgiem noteikumiem par tiesas izdevumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 3. pantu (sk. arī Civillikuma 3. pantu), tiesvedību civillietā regulē civilprocesuālo tiesību normas, kas ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai tiesas sprieduma izpildīšanas laikā.

Civillieta ierosināta, atbilstoši Civilprocesa likuma 1.panta, 6.panta pirmās daļas noteikumiem, atbilstoši likumā noteiktajai piekritībai un strīda pakļautībai, Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā.

Secīgi, prasītājai ir neskartas tiesības uz tās atbrīvošanu no tiesas izdevumiem (sk. 43.panta pirmajā daļā, 33. panta otrajā daļā), kas attiecas uz valsts nodevu, kancelejas nodevu un ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem, jo tās noteiktas ar likumu (sk. Maksātnespējas likumā, Civilprocesa likumā).

Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to maksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos [..].

No tā izdarāms secinājums, ka tiesas izdevumi – valsts nodeva, atbilstoši prasības summai 71,14 euro (Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktā) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā summā 10,99 euro (Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktā), saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo un otro daļu ir jāmaksā atbildētājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta otro daļu, ar lietas vešanu saistītos izdevumus (Civilprocesa likuma 33. panta trešā daļa), tajā skaitā, izdevumus par advokāta palīdzību (turpat, 1. punktā, 44. panta pirmās daļas 1. punktā), piespriež no atbildētāja par labu prasītājai.

Prasību cēlusi zvērināta advokāte /Persona B/ pēc prokūras un ordera Nr.42492 (vienošanās Nr.010308) pamata, ko pierāda tiesai iesniegtie procesuālie dokumenti un pierādījumi – prasības pieteikums maza apmēra prasībā par naudas piedziņu, orderis un publiskā reģistra ieraksts.

Prasību ceļot, iesniegts advokāta rēķins [..] un maksājuma uzdevums, kas pierāda, ka prasītājai bijuši izdevumi par advokāta palīdzību 210 euro apmērā.

Advokāta rēķinā norādīts, ka šie izdevumi taisīti par juridisko palīdzību, prasības pieteikuma sagatavošanā, iesniegšanā tiesā, ar 12 atbildētājiem, cita starp, /pers. A/.

Kā faktu, kurš nav jāpierāda tiesai, atbilstoši tiesā veiktajām procesuālajām darbībām, Civilprocesa likuma 96. pantu, tiesa vērtē to, ka tiesa likusi prasītājai izdalīt prasījumus pret katru atbildētāju atsevišķi ceļot prasību parāda piedziņai, ņemot vērā īpašuma tiesības uz atsevišķiem dzīvokļu īpašumiem un atšķirīgās prasījumu summas pret katru no atbildētājiem.

Nav šaubu, ka citi izdevumi lietā nav taisīti, jo par to nav bijis nekāda paziņojuma, kā arī nav tikuši iesniegti pierādījumi tiesai.

Secīgi, visu šo summu no atbildētāja piedzīt nav pamata, nav taisnīgi un tiesiski pamatoti. Ņemot vērā rēķinā norādītās personas, rēķina summa dalāma vienādās daļās uz 12, kas ir personu skaits, atbilstoši kurām tikusi veikta zvērināta advokāta palīdzība. 210/12=17,50. Šādā apmērā ar lietas vešanu saistītie izdevumi (Civilprocesa likuma 33. panta trešā daļa) izdevumi par advokāta palīdzību (turpat, 1.punkts), saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1.punktu, otro daļu, ceturto daļu, piekto daļu, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, jāpiespriež no atbildētāja par labu prasītājai.

Piemērojot Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa noteic atbildētājam ar likumu noteiktu maksimālo procesuālo termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, lai personai netiktu liegti iztikas līdzekļi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedumā lietā Nr. SKC-75; 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā Nr. SPC-111; 2013.gada 26.aprīļa spriedumā lietā Nr. SKC-1106 pausts viedoklis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs, līdz ar ko tiesām minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Civillikuma 1759. panta 1. punkts nosaka, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1765.panta otrā daļa nosaka, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, ir seši procenti no simta gadā.

Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, Civillikuma 1756., 1759.panta 1.punktu un 1765.panta otro daļu ir pamats noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus – 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas.

Nodrošinot valsts tiesības saņemt likumā noteiktos ienākumus valsts budžetā, arī atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām", taisāms spriedums par šo tiesas izdevumu piedziņu no atbildētāja valsts labā, nosakot tam ar likumu noteikto termiņu sprieduma labprātīgai izpildei (sk. Civilprocesa likuma 204.[1] pantā).

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 189., 193., 199. pantu, 30.[3] nodaļu, tiesa
nosprieda:

apmierināt pilnīgi pie prasības celšanas maksātnespējīgās akciju sabiedrības "Reversed" maza apmēra prasību par naudas piedziņu pret /pers. A/ ar prasības summu 129.86 euro.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, kā dzīvokļa īpašuma /Adrese/, īpašnieka, par labu akciju sabiedrībai "Latzemes nekustamie īpašumi", reģistrācijas Nr.40003347400, 95,85 euro apmērā, pievienotās vērtības nodokli 20,13 euro apmērā un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas parādu 13,88 euro apmērā par laika periodu no 01.01.2008. līdz 31.07.2014, summā 129.86 euro (viens simts divdesmit deviņi euro 86 centi) un izdevumus par advokāta palīdzību 17,50 euro (septiņpadsmit euro 50 centi), tos ieskaitot AS "DNB banka", kontā Nr.LV35RIKO0002930216021.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Latvijas Republikai tiesas izdevumus – valsts nodevu 71,14 euro (septiņdesmit viens euro 14 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,99 euro (desmit euro 99 centi).

Valsts nodeva iemaksājama:
Saņēmējs: Valsts kase
Reģistrācijas nr. 90000050138
Konta Nr. LV55TREL1060190911200
Saņēmēja banka: Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Maksāšanas mērķis: jānorāda lietas numurs, kā arī fiziskai personai - vārds, uzvārds, personas kods; juridiskai personai - nosaukums un reģistrācijas numurs.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās un pienākumu šajā termiņā nekavējoties iesniegt pierādījumus par tā izpildi, izskaidrojot iespējamās procesuālās sekas, ja tas netiek izdarīts, tiek izdots izpildu raksts un nodots izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam. No tā iestājas pienākums apmaksāt ar sprieduma izpildi saistītos izdevumus.

Noteikt akciju sabiedrībai "Latzemes nekustamie īpašumi", reģistrācijas Nr.40003347400, tiesības saņemt likumiskos 6% gadā līdz sprieduma izpildei no piespriestās, bet nesamaksātās summas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no 2017.gada 21.marta, kad taisīts spriedums, Zemgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Jelgavas tiesā, ja pastāv Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati.

Tiesnese (paraksts) M. Griķe